

کنترل‌های داخلی حسابهای طرحهای عمرانی

الف- کنترل از منظر قوانین

پیرو عملیاتی شدن فرآیند نظارت و کنترل بر عملکرد مالی واحدهای مستقل دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مهمترین موارد کنترل و رسیدگی در این مبحث از منظر قانون مناقصات، آیین نامه مالی و معاملاتی، قانون کار و تامین اجتماعی به شرح ذیل می باشد:

۱- انواع قراردادهای پیمانکاری مشمول قراردادهای دوعاملی شامل کارفرما و پیمانکار و قراردادهای سه عاملی شامل کارفرما، مشاور و پیمانکار می باشد.

۲- تعاریف متغیرها:

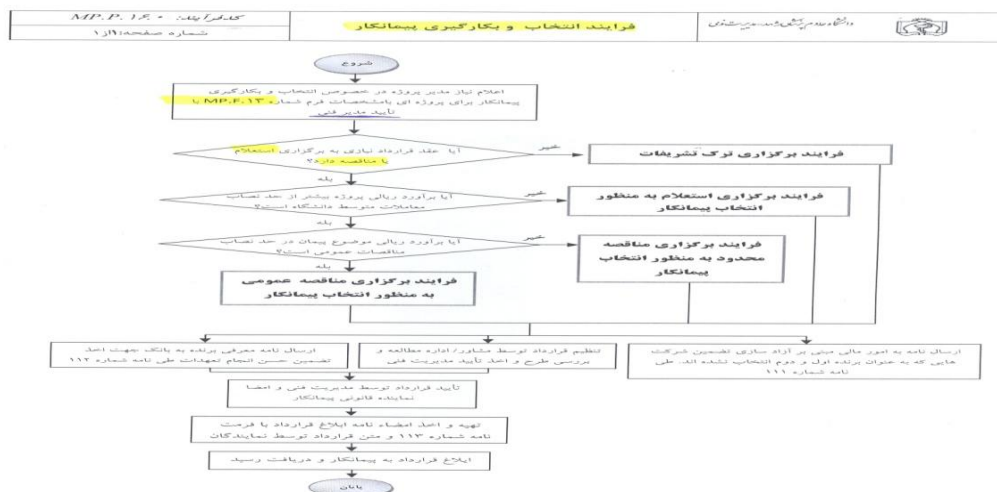
۱-۲- پیمانکار: پیمانکار، شخص حقیقی یا حقوقی است که سوی دیگر امضاء کننده پیمان است و اجرای موضوع پیمان را بر اساس اسناد و مدارک پیمان، به عهده گرفته است. نمایندگان و جانشین های قانونی پیمانکار، در حکم پیمانکار می باشد.

۲-۲- کارفرما: کارفرما، شخص حقوقی است که یک سوی امضاء کننده پیمان است و عملیات موضوع پیمان را بر اساس اسناد و مدارک پیمان، به پیمانکار واگذار کرده است. نمایندگان و جانشین های قانونی کارفرما، در حکم کارفرما می باشد.

۲-۳- مهندس مشاور: شخص حقیقی یا حقوقی است که برای نظارت بر اجرای کار، در چارچوب اختیارات تعیین شده در اسناد و مدارک پیمان، از سوی کارفرما به پیمانکار معرفی می شود.

۲-۴- مهندس ناظر: نماینده مقیم مهندس مشاور در کارگاه است و در چارچوب اختیارات تعیین شده در اسناد و مدارک پیمان به پیمانکار معرفی می شود.

۳- فرآیند انتخاب و بکارگیری پیمانکار به صورت الگوریتم ذیل است.

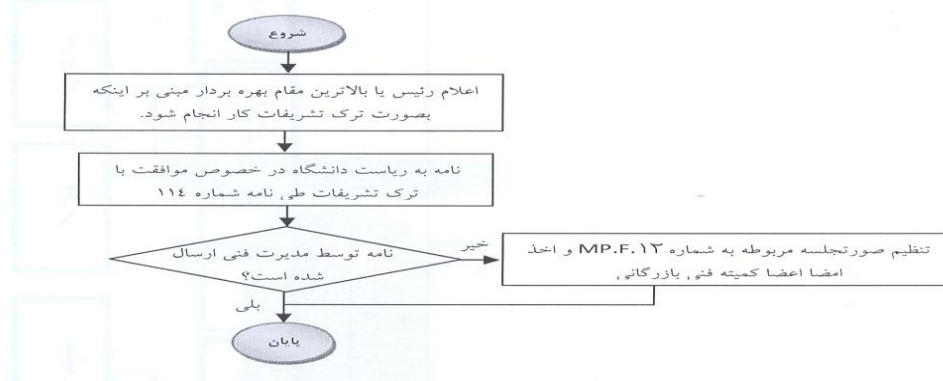

۴- موارد ترک تشریفات عبارتند از:

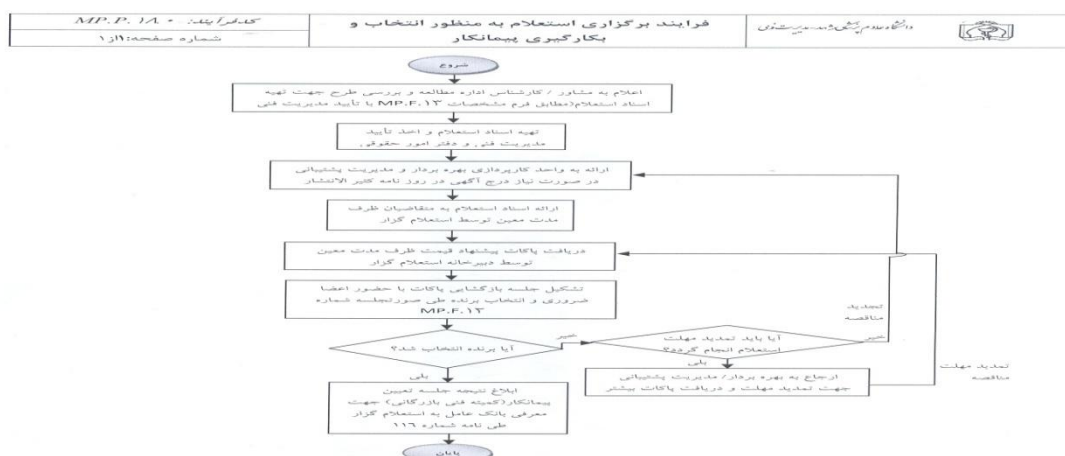
- طرف معامله وزارتخانه یا موسسه دولتی یا شرکت دولتی باشد.
- در مورد کالاهایی که منحصر به فرد است.
- در مورد چاپ و صحافی

- در مورد تعمیر ماشین آلات ثابت و متحرک
- در مورد معاملاتی که بنا به تشخیص هیات وزیران باید مستور بماند.
- در مورد کالاهای مورد مصرف روزانه که از طرف دولت یا شهرداریها نرخ ثابتی دارد.
- در مورد خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی
- در مورد کرایه حمل و نقل هوایی - دریایی در صورت وجود نرخ ثابت
- ۵- فرآیند ترک تشریفات به منظور انتخاب پیمانکار به صورت الگوریتم ذیل است.

کدام بند	فرآیند ترک تشریفات به منظور انتخاب پیمانکار	دانشگاه علوم پزشکی مشهد - مدیریت مالی
۵		

- ۶- فرآیند برگزاری استعلام به منظور انتخاب و بکارگیری پیمانکار به شرح الگوریتم ذیل است :

- ۷- مناقصه فرآیندی است رقابتی برای تامین کیفیت مورد نظر که در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه گری که کمترین قیمت متناسب را پیشنهاد کرده باشد واگذار می شود.
- ۸- طبقه بندی معاملات عبارتند از معاملات کوچک و متوسط و بزرگ و انواع مناقصات عبارتند از مناقصه یک مرحله ای و دو مرحله ای و مناقصات از لحاظ نوع دعوت عبارتند از: مناقصه عمومی، مناقصه محدود و ترک تشریفات .
- ۹- مراحل انعقاد قرارداد عبارتند از :
- تهیه نقشه ها و مشخصات اجرایی طرح توسط مشاور
 - تصویب توسط دستگاه اجرایی
 - تکثیر اسناد مناقصه
 - دعوت از پیمانکاران برای شرکت در مناقصه
 - تسلیم قیمت و ضمانت نامه شرکت در مناقصه
 - انتخاب پیمانکار
 - انعقاد قرارداد با پیمانکار
 - تحویل ضمانتنامه انجام تعهد
 - ۱۰- ترتیب تهیه و تسلیم پیشنهادها عبارتند از :
 - تهیه و تکمیل اسناد و پیشنهادها
 - تسلیم پیشنهادها در مهلت مقرر
 - دریافت رسید تحویل پیشنهادها
 - مهلت قبول پیشنهادها (۱۰ روز تا ۳۰ روز)
 - ۱۱- شرایط تسلیم و تحویل پیشنهادها عبارتند از :
 - هر مناقصه گر یک پیشنهاد
 - پاکت الف شامل تضمین
 - پاکت ب شامل پیشنهاد فنی بازرگانی
 - پاکت ج شامل پیشنهاد قیمت
 - پاکت ها باید لاک و مهر شده باشد
- ۱۲- برنده مناقصه :
- الف) هنگام ارزیابی مالی مناقصه گری که مناسب ترین قیمت را حائز شده باشد به عنوان برنده اول و برنده دوم در صورتی اعلام می شود که تفاوت قیمت پیشنهادی وی با برنده اول کمتر از مبلغ تضمین باشد.
- ب) پس از گشودن پیشنهاد های قیمت تضمین برنده اول و دوم نزد مناقصه گزار نگهداری و تضمین سایر بازگردانده می شود.
- ۱۳- انعقاد قرارداد :
- الف) انعقاد با برنده مناقصه باید پیش از پایان مدت اعتبار پیشنهادها منعقد شود. این مدت حداکثر برای یک بار و برابر مدت پیش بینی شده در اسناد مناقصه قابل تمدید است.

ب) قرارداد با برنده اول در مهلت پیش بینی شده در اسناد منعقد خواهد شد. چنانچه برنده اول امتناع نماید و یا ضمانت انجام تعهدات را ارائه ننماید تضمین مناقصه وی ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد می گردد و در صورت امتناع تضمین وی ضبط و مناقصه تجدید خواهد شد.

۱۴- معیارهای اصلی انتخاب پیمانکاران :

- سابقه اجرایی کار در رشته و زمینه کار

- داشتن تجهیزات و ماشین آلات آماده بکار و یادر دسترس

- مدیریت کار آمد و سیستم مدیریتی مناسب برای اجرای کار

- کفایت کادر فنی و عناصر کلیدی از نظر دانش و تجربه

- قدرت مالی و پشتیبانی

- نظام کیفی انجام کار

- بومی بودن پیمانکار و داشتن تجربه در محل اجرای پروژه

- حسن سابقه در کارهای قبلی و فقدان سوء پیشینه حرفه ای

- خلاقیت ها و نوع آوریها در کارهای مشابه

۱۵- کسورات صورت وضعیت عبارتند از :

- ۱۰ درصد بابت کسور وجه الضمان (حسن انجام کار)

- اقساط پیش پرداخت (به نحوی که تا آخر قرارداد مستهلک شود)

- علی الحساب مالیات ۳٪ مبالغ پرداختی (مالیات تکلیفی)

- علی الحساب بیمه

- اقساط بهاء مصالح و تجهیزات تحویلی کارفرما.

- هر گونه جرائم احتمالی

- کسور متفرقه دیگر طبق شرایط عمومی پیمان

در قراردادهای پیمانکاری با شرکتهای خارجی یا موسسات مقیم خارج (ماده ۱۰۷ ق.م.م) به ماخذ ۱۲ درصد دریافتی سالانه کسر

و به عنوان مالیات به حساب س.ا.م.ک. واریز...

۱۶- انواع ضمانت های معتبر در معاملات دولتی به شرح زیر است:

الف - ضمانت نامه بانکی

ب - ضمانت نامه های صادر شده از سوی موسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز لازم از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران هستند

ج - وجه نقد

د - سفته با امضای صاحبان امضای مجاز با مهر شرکت

ه - سایر ضمانت نامه ها شامل: ۱- وثیقه ملکی معادل نود درصد (۹۰٪) ارزش کارشناسی رسمی آن ۲- انواع اوراق مشارکت ۳-

سهام شرکت های سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به ماخذ هفتاد درصد ارزش روز ۴- مطالبات تایید شده

قراردادها از سوی دستگاههای اجرایی و ذیحسابان مربوط

۱۷- آیین نامه تضمین عبارتند از :

نوع قرارداد	مبلغ قابل پیش پرداخت	تضمین حسن انجام کار	تضمین معتبر
مشاوره و قراردادهای خدمات مدیریت طرح و امور تحقیقاتی	در مرحله مطالعه ۲۰٪ حق الزحمه درازای تضمین	معادل ۱۰٪ از هر	به استثنای وجه نقد
	در دوره ساخت و تحویل ۱۰٪ حق الزحمه درازای تضمین	پرداخت	

نوع قرارداد	تضمین انجام تعهدات	مبلغ قابل پیش پرداخت ۲۰ درصد	تضمین حسن انجام کار
پیمانکاری و نصب	۵٪ مبلغ اولیه پیمان	۸٪ پس از تحویل گارگاه	معادل ۱۰٪ از هر پرداخت و
		۶٫۵٪ پس از تجهیز گارگاه	هشتاد درصد در اعضای
		۵٫۵٪ پس از انجام ۳۰٪ از مبلغ اولیه پیمان طبق صورت وضعیتهای موقت بدون احتساب مواد و مصالح پای کار	تضمین نوع الف، ب و ه بازگردانده می شود

۱۸- مبلغ تضمین شرکت در مناقصه برحسب درصدی از برآورد هزینه اجرای کار می تواند به شرح جدول زیر تعیین شود

برآورد هزینه اجرای کار	تا ۱۰۰ میلیون	تا ۱۰۰۰ میلیون	تا ۱۰۰۰۰ میلیون	مازاد بر ۱۰۰۰۰۰۰
درصد	۵	۰٫۵٪	۰٫۳٪	۰٫۲٪

ب- کنترل از منظر قراردادها

پیرو عملیاتی شدن فرآیند نظارت و کنترل بر عملکرد مالی واحدهای مستقل دانشگاه علوم پزشکی مشهد ، مهمترین موارد کنترل و رسیدگی در این مبحث از منظر قانون مناقصات و انواع قراردادها به شرح ذیل می باشد :

- ۱- کلیه معاملات اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت و غیره باید حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام شود و به جز در مواردی که عبارتند از : طرف معامله وزارتخانه یا موسسه یا شرکت دولتی باشد، موسسه غیردولتی که بیش از ۵۱ درصد سهام داشته باشد، در مورد خرید و اجاره به شرط تملیک یا اجاره و استجاره اموال منقول و غیر منقول، در مورد خرید خدمات مشاوره اعم از مهندسی مشاور، موسسات علمی، حق الاختراع و مشاوره فنی و ...

- ۲- مناقصه فرآیندی است که رقابتی برای تامین کیفیت مورد نظر در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه گری که مناسبترین قیمت را پیشنهاد کرده باشد واگذار می شود و مناقصه گذار موسسه مورد نظر است و مناقصه گر شخصی حقیقی یا حقوقی است که اسناد مناقصه را دریافت و در مناقصه شرکت می کند.
- ۳- انواع معاملات شامل معاملات جزئی، متوسط و عمده است که به قیمت ثابت سال ۸۹ کمتر از چهل و نه میلیون ریال شامل معاملات جزئی و معاملات بیش از این مبلغ تا مبلغ ده برابر این مبلغ شامل معاملات متوسط و مبالغ برآوردی بیش از ده برابر سقف ارزش مبلغ معاملات جزئی مشمول معاملات عمده است.
- ۴- طبقه بندی انواع مناقصات عبارتند از:
- ۴-۱- مناقصه یک مرحله ای: نیازی به ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها نیست که پاکتهای در یک جلسه گشوده شده و برنده مشخص می شود.
- ۴-۲- مناقصه دومرحله ای: مناقصه ای که به پیشنهاد تشخیص مناقصه گزار، بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد.
- ۵- مناقصه از نظر روش دعوت به دو صورت مناقصه عمومی و محدود است که در نوع عمومی از طریق آگهی عمومی کتبی و بصورت الکترونیکی به اطلاع مناقصه گران می رسد و مناقصه محدود به تشخیص و مسئولیت بالاترین مقام موسسه مناقصه گر محدودیت برگزاری مناقصه مناقصه عمومی با ذکر دلایل تایید شود که از طریق ارسال دعوتنامه کتبی یا الکترونیکی برای مناقصه گران صلاحیتدار براساس ضوابط به اطلاع مناقصه گران می رسد.
- ۶- کمیسیون مناقصه به منظور اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادات واصله از سه نفر تشکیل می شود که عبارتند از: رئیس موسسه یا نماینده وی، معاون پشتیبانی یا نماینده وی و مدیر امور مالی (خزانه دار) یا نماینده وی.
- ۷- وظایف کمیسیون مناقصه عبارتند از: تشکیل جلسات کمیسیون مناقصه، بررسی پیشنهادها، ارزیابی پیشنهادها، ارجاع بررسی فنی پیشنهادها به کمیته فنی در مناقصات دومرحله ای، تعیین برندگان اول و دوم، تنظیم صورتجلسه، تصمیم گیری درباره تجدید یا لغو مناقصه، تصمیم گیری درباره نحوه دریافت هزینه آگهی مناقصه و مزایده و هزینه ثبت قرارداد در دفترخانه اسناد رسمی.
- ۸- فرآیند برگزاری مناقصات عبارتند از: تامین منابع مالی، تعیین نوع مناقصه در معاملات بزرگ، تهیه اسناد مناقصه، ارزیابی کیفی مناقصه گران در صورت لزوم، فراخوان مناقصه، ارزیابی پیشنهادها و تعیین برنده مناقصه و انعقاد قرارداد.
- ۹- موارد لازم برای فراخوان مناقصه عبارتند از: نام و نشانی مناقصه گزار، نوع، کمیت و کیفیت کالا یا خدمات، نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه، محل زمان و مهلت دریافت اسناد و تحویل و گشایش پیشنهادها و مبلغ برآورد شده معامله و مبانی آن.
- ۱۰- اسناد مناقصه که بطور یکسان به همه داوطلبان باید تحویل شود عبارتند از: نام و نشانی مناقصه گزار، نوع و مبلغ تضمین مناقصه، محل زمان و مهلت دریافت اسناد، مبلغ پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار، مدت اعتبار پیشنهادها حداکثر بیست روز به استثناء ایام تعطیل، شرح کار، مشخصات فنی بازرگانی، استانداردها، نوع کمیت و کیفیت کالا یا خدمات، متن قرارداد شامل موافقتنامه، مدت و محل و نحوه تحویل کالا یا انجام کار و ترتیب عمل و میزان خسارت، تصریح اینکه بهای پیشنهادی باید به مبلغ مشخص یا براساس درصد کسر یا اضافه نسبت به واحد بهای اعلام شده تعیین و در پاکت در بسته و ممهور و یا امضا پیشنهاد دهنده باشد، تسلیم شود، تعیین زمان لازم برای بررسی پیشنهادها و تشخیص حائز مناسبترین بهاء و ابلاغ به برنده مناقصه ضرورت دارد و ...
- ۱۱- قرارداد با برنده مناقصه باید پیش از پایان مدت اعتبار پیشنهادها منعقد شود. این مدت حداکثر برای یکبار و برابر مدت پیش بینی شده در اسناد مناقصه قابل تمدید است. در صورت عقد قرارداد با پیشنهاد دهنده اول تضمین پیشنهاد دهنده دوم مسترد می شود.

ج - کنترل از منظر ایجاد تضمینات بانکی

پیرو عملیاتی شدن فرآیند نظارت و کنترل بر عملکرد مالی واحدهای مستقل دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مهمترین موارد کنترل و رسیدگی در این مبحث از منظر ایجاد تضمینات بانکی به شرح ذیل می باشد:

۱- تضمین ها در انواع مختلف عبارتند از: تضمین شرکت در مناقصه، تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت، تضمین حسن انجام کار.

۲- ضمانت نامه های معتبر عبارتند از: ضمانتنامه بانکی، ضمانتنامه های صادره از سوی مؤسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز لازم از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند، وجه نقد واریزی به حساب سپرده، سفته با امضاء صاحبان امضای مجاز با مهر شرکت و سایر ضمانتنامه ها شامل: وثیقه ملکی معادل ۹۰٪ ارزش کارشناس رسمی آن، انواع اوراق مشارکت، سهام شرکتهای سهامی عام پذیرفته شده در بورس، مطالبات تأیید شده قراردادهای از سوی دستگاههای اجرایی و ذیحسابان مربوطه.

۳- تضمینهای مربوط به قراردادهای خدمات مشاوره، خدمات مدیریت طرح و امور تحقیقاتی عبارتند از: الف) تضمین پیش پرداخت که بابت قراردادهای مطالعه و طراحی و خدمات تحقیقاتی معادل ۲۰٪ مبلغ اولیه حق الزحمه و بابت خدمات مربوط به دوره ساخت و تحویل معادل ۱۰٪ مبلغ اولیه حق الزحمه می باشد.

ب) تضمین حسن انجام کار که معادل ۱۰٪ هر پرداخت حق الزحمه کسر و در حساب سپرده نگهداری می شود.

۴- تضمین های مربوط به قراردادهای پیمانکاری، نصب، ساخت و تجهیزات عبارتند از: تضمین شرکت در مناقصه، تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار.

۵- مبلغ تضمین برای شرکت در مناقصه بر حسب درصدی از برآورد هزینه اجرای کارب تا ۱۰۰ میلیون ریال ۵٪ و مازاد بر آن تا ۱۰۰۰ میلیون ۵٪ درصد و مازاد بر ۱۰۰۰ تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون معادل ۳,۰ درصد و مازاد بر ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون معادل ۲,۰ درصد می باشد.

۶- تضمین حسن اجرای تعهدات یا حسن انجام تعهدات و یا حسن انجام معامله معادل (۵٪) مبلغ اولیه پیمان می باشد.

۷- پیش پرداخت در سه قسط در ازای اخذ تضمین به نفع دستگاه اجرایی بدون کسر کسورات قانونی به شرح زیر پرداخت می شود.

- قسط اول معادل ۸٪ پس از تحویل زمین
- قسط دوم معادل ۵/۶٪ پس از تجهیز کارگاه
- قسط سوم معادل ۵/۵٪ پس از ۳۰٪ پیشرفت فیزیکی کار (مطابق با صورت وضعیت موقت بدون در نظر گرفتن مصالح پای کار)

همچنین لازم به یادآوری است که باتوجه به بند ۳ آئین نامه معاملاتی میزان پیش پرداخت نباید از ۲۵٪ مبلغ معامله تجاوز نماید.

۸- تضمین حسن انجام کار در قراردادهای پیمانکاری و ساخت تجهیزات معادل ۱۰٪ از هر پرداخت کسر و در حساب سپرده نگهداری می شود.

۹- تضمین شرکت در مناقصه مربوط به برنده مناقصه پس از ارائه تضمین انجام تعهدات و انعقاد قرارداد و تضمین شرکت در مناقصه افراد غیر از برنده اول و دوم با ارائه صورتجلسه مناقصه و گواهی دستگاه مناقصه گذار و درخواست پیمانکار است.

- تضمین یا سپرده پیش پرداخت به تناسب انجام کار یا تحویل کالا براساس گواهی کارفرما و درخواست پیمانکار.
- تضمین انجام تعهدات پس از تحویل موقت و صدور گواهی تحویل موقت.

- در مواردیکه به تشخیص کارفرما در خرید کالا حصول اطمینان از صحت عملکرد آن بر اساس مشخصات مربوطه لازم باشد ۵۰٪ از ضمانتنامه یا سپرده حسن انجام تعهدات با تأیید کارفرما آزاد و ۵۰٪ دوم پس از پایان دوره تضمین و صدور گواهی تحویل قطعی مسترد می گردد.